EVROPSKA KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK UNIJE ZA ZUNANJE ZADEVE IN VARNOSTNO POLITIKO

Bruselj, 10.2.2020
JOIN(2020) 3 final

SKUPNO POROČILO EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Poročilo o splošni shemi preferencialov za obdobje 2018-2019

{SWD(2020) 16 final} - {SWD(2020) 17 final} - {SWD(2020) 18 final} - {SWD(2020) 19 final} - {SWD(2020) 20 final} - {SWD(2020) 21 final} - {SWD(2020) 22 final} - {SWD(2020) 23 final} - {SWD(2020) 24 final} - {SWD(2020) 25 final}

1. UVOD

EU s svojo splošno shemo preferencialov (GSP)[i] enostransko podpira države v razvoju pri doseganju trajnostnega razvoja na podlagi trgovine. Trgovinski preferenciali spodbujajo univerzalne vrednote človekovih pravic, temeljnih delovnih standardov, varstva okolja in dobrega upravljanja.

Temu, **tretjemu dvoletnemu poročilu o GSP je priloženih deset skupnih delovnih dokumentov služb (Evropske komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko).** V njih je predstavljena ocena uspešnosti devetih upravičenk do režima GSP+ in treh upravičenk do režima „Vse razen orožja“ (EBA) v okviru okrepljenega sodelovanja.

Poročilo zajema zlasti:

1. **obseg, v katerem države upravičenke izkoriščajo** shemo;
2. več **splošnih tem**, vključno s smrtno kaznijo, prostorom civilne družbe, delom otrok in okoljem;
3. **partnerstva**: primeri sodelovanja EU s partnerji za izboljšanje učinkovitosti GSP.

To poročilo temelji na misijah EU za spremljanje, vmesni oceni GSP[ii] ter na sodelovanju EU s partnerskimi državami (vključno z dialogi o človekovih pravicah), mednarodnimi organizacijami, civilno družbo in industrijo. Namenski dialog s civilno družbo je potekal 16. julija 2019[iii].

2. GLAVNI POUDARKI

Upravičenke do GSP napredujejo. V obdobju 2018–2019 je več držav izstopilo iz sheme, ker so dosegle status gospodarstev z višjim srednjim dohodkom. Poleg tega je **uspešna pogajalska agenda EU** prispevala k temu, da so države izstopile iz GSP, ker so se vključile v dvostranske preferencialne režime z EU. Ob koncu leta 2019 je **število upravičenk znašalo 71**, tj. enajst manj kot v zadnjem poročilu.

Kar zadeva učinek preferencialov, je **GSP postala pomembnejša** v absolutnem in relativnem smislu. Čeprav se je število upravičenk zmanjšalo, se je vrednost uvoza iz držav upravičenk do GSP v EU povečala za 16,2 %, tj. s 158 milijard EUR leta 2016 na 183,6 milijarde EUR leta 2018 (celotni uvoz EU se je povečal za 13,3 %). Od tega je vrednost uvoza v okviru GSP znašala 68,9 milijarde EUR.

GSP je **pomembna zlasti za najrevnejše države**: delež, ki ga najmanj razvite države obsegajo v celotnem uvozu EU, je leta 2018 dosegel 2,2 %, kar je več kot dvakratnik deleža, ki ga te države obsegajo v svetovnem uvozu (0,98 % leta 2017[iv]). Preferencialni izvoz upravičenk do EBA v EU se je povečal za 15,3 %.

Vrednost preferencialnega uvoza iz **afriških držav upravičenk do GSP** v EU se je povečala za 17,2 % na 3,3 milijarde EUR. **Mavretanija** je izvoz v okviru GSP povečala za 62 %, **Senegal** pa za 44 %. Ne glede na to je delež uvoza iz afriških držav v EU v okviru GSP še naprej razmeroma majhen, saj obsega manj kot 5 %, in to kljub temu, da je **med 71 upravičenkami 38 afriških držav.** GSP najbolj koristi sektorju oblačil, na področju katerega pa so druge države praviloma konkurenčnejše. Ker GSP zagotavlja priložnosti v številnih drugih sektorjih (kot so predelana živila), bi se lahko bolje

izkoristil. Vpliv imajo tudi pomanjkanje ozaveščenosti o shemi in dejavniki, ki omejujejo izvozne zmogljivosti afriških podjetij.

Uporaba trgovinskih preferencialov na podlagi GSP se je v letu 2018 povečala na 81,8 % (z 78,8 % leta 2016). V okviru EBA je znašala 93,4 %. Izkoriščene ugodnosti se večinoma nanašajo na sektor oblačil, saj diverzifikacija izvoza še naprej pomeni izziv.

Uvozniki in industrija EU, navzoči v državah upravičenkah do GSP, podpirajo agendo za trajnostni razvoj in lahko imajo pozitivno vlogo, predvsem pri spodbujanju reform dela ter zdravja in varnosti pri delu. Izvozne panoge, na primer v **Pakistanu, Bangladešu, Mjanmaru in na Šrilanki,** si želijo izpolniti mednarodne standarde. To je neposreden rezultat dejstva, da (evropski) kupci vztrajajo pri odgovornih oskrbovalnih verigah, in ima širši vpliv na države.

Upravičenke do GSP+ so dosegle **napredek pri učinkovitem izvajanju 27 mednarodnih konvencij, navedenih v režimu. Sprejele pa so tudi dodatne zaveze**. Vse države upravičenke do GSP+ so podpisale **Pariški sporazum**, pri čemer so se v nekaterih primerih odzvale na zahteve misij spremljanja GSP+ (**Filipini**). **Armenija** je podpisala Drugi fakultativni protokol k Mednarodnemu paktu ZN o državljanskih in političnih pravicah (ICCPR), s čimer je odpravila smrtno kazen, ter Izbirni protokol h Konvenciji o pravicah invalidov (CRPD).

Kar zadeva **delo otrok**, je **Mongolija** po nedavni misiji spremljanja privolila v izvedbo raziskave dela otrok. **Pakistan** izvaja raziskavo dela otrok po vsej državi. **Šrilanka** je uspešno znižala stopnjo dela otrok s 16 % na 1 % z uvajanjem „območij brez dela otrok“. **Bolivija** je zvišala minimalno starost za delo na 14 let v skladu z mednarodnim minimalnim standardom. **Zelenortski otoki** so dosegli napredek pri inkriminaciji uporabe mladoletnikov za prostitucijo in spolno izkoriščanje ter spodbujanja prostitucije in spolnega izkoriščanja mladoletnikov. **Paragvaj** je sprejel nacionalno strategijo za izkoreninjenje dela otrok do leta 2024.

Upravičenke ohranijo zaveze tudi, ko izstopijo iz GSP. Na primer **Paragvaj** je leta 2019 – po tem, ko je izstopil iz GSP – objavil svoje prostovoljno vmesno poročilo o izvajanju priporočil iz splošnega rednega pregleda Sveta Združenih narodov za človekove pravice.

Nekatere države **sprejmejo zaveze, preden zaprosijo za GSP+**: **Uzbekistan** je v okviru svoje agende za uporabo GSP+ 14. oktobra 2019 sprejel zakon o pristopu h Kartagenskemu protokolu o biološki varnosti.

Ne glede na to **še naprej obstajajo izzivi v zvezi z izpolnjevanjem zahtev GSP**: možnosti za delovanje civilne družbe se zmanjšujejo, zlasti v **Pakistanu in na Filipinih**. Pozivi k smrtni kazni (njenemu izvrševanju) so postali glasnejši, med drugim na **Šrilanki, v Mongoliji in na Filipinih**. Večina upravičenk se srečuje z izzivi, povezanimi s **svobodo združevanja**.

Države, ki **niso pripravljene obravnavati vprašanj, ki povzročajo skrbi, niti sodelovati v zvezi z njimi, se skrbno pregledujejo**. EU je z okrepljenim sodelovanjem okrepila dialog z **Bangladešem, Kambodžo in Mjanmarom**, da bi jih spodbudila h konkretnim ukrepom v zvezi z resnimi pomanjkljivostmi pri spoštovanju temeljnih človekovih pravic in pravic delavcev ter k trajnostnim rešitvam teh pomanjkljivosti.

Sodelovanje z vsako posamezno državo je drugačno.

Sodelovanje z **Bangladešem** je osredotočeno na skladnost s konvencijami MOD. Med misijo EU za spremljanje oktobra 2019 so organi Bangladeša soglašali s pripravo časovnega načrta s časovnimi okviri za izboljšanje pravic delavcev, predvsem z uskladitvijo nacionalnega zakona o delu in zakona o coni izvozne proizvodnje.

V zvezi z **Mjanmarom** so med misijami spremljanja na visoki ravni oktobra 2018 in februarja 2019 potekale razprave o skrbeh zaradi človekovih pravic in pravic delavcev. Razprave so se nadaljevale na srečanju visokih uradnikov EU in Mjanmara, ki je sploh prvič potekalo maja 2019, ter junija 2019 v okviru dialoga med EU in Mjanmarom o človekovih pravicah, ki mu je sopredsedoval posebni predstavnik EU za človekove pravice.

V zvezi s **Kambodžo** se je zaradi pomanjkanja rezultatov na področju človekovih pravic in pravic delavcev začel postopek za začasni preklic tarifnih preferencialov.

3. RAZVOJ DOGODKOV OD ZADNJEGA POROČILA

Splošna shema preferencialov obsega **tri režime**, predstavljene v nadaljevanju.

V okviru **splošnega režima GSP** EU dodeli tarifna **znižanja** za izdelke, zajete s približno 66 % tarifnih postavk, s poreklom iz držav z nizkim ali nižjim srednjim dohodkom, ki ne uživajo ugodnosti drugega preferencialnega dostopa do trga EU.

Za države, ki uživajo ugodnosti **posebnega spodbujevalnega režima za trajnostni razvoj in dobro upravljanje** (**GSP+**), EU **odpravi** tarife za izdelke, ki so v bistvu zajeti z istimi tarifnimi postavkami.

V okviru režima **„Vse razen orožja“** (**EBA**) EU omogoča vseh dajatev in kvot prost dostop za vse izdelke razen orožja in streliva iz držav, ki jih ZN uvrščajo med najmanj razvite države. Upravičenke s sklenitvijo prostotrgovinskega sporazuma z EU ne izgubijo statusa EBA.

3.1. Zakonodajne posodobitve

Evropska komisija je sprejela več pravnih aktov v zvezi z uredbo:

- **graduacija izdelkov**: z uredbo Komisije z dne 12. februarja 2019 so bili opuščeni tarifni preferenciali v zvezi z več izdelki za obdobje 2020–2022 za tri države upravičenke: **Indijo, Indonezijo in Kenijo**[v];
- **odstranitev s seznama držav upravičenk do GSP:** status države upravičenke do GSP je bil preklican za države, ki so tri zaporedna leta dosegle status gospodarstva z višjim srednjim dohodkom: **Kamerun, Fidži, Gruzijo, Irak, Marshallove otoke in Tongo**[vi] (1. januarja 2017) ter **Paragvaj**[vii] (1. januarja 2019);
- več držav je izgubilo status države upravičenke zaradi sklenitve **preferencialnega trgovinskega sporazuma** z EU: **Slonokoščena obala, Gana in Esvatini** (1. januarja 2019), **Gruzija** (1. januarja 2017)[viii] in **Ukrajina** (1. januarja 2018)[ix].

Za nekatere države so bili opuščeni preferenciali v okviru EBA, ker so izgubile status najmanj razvitih držav: **Samoa** (1. januarja 2019)[x] in **Ekvatorialna Gvineja**

(1. januarja 2021)[xi] (v obeh primerih po triletnem prehodnem obdobju od datuma opustitve).

Drugi pravni akti v zvezi z uredbo o GSP:

- Izvedbena uredba Komisije z dne 16. januarja 2019[xii] o uvedbi **zaščitnih ukrepov** v zvezi z uvozom indijskega riža s poreklom iz **Kambodže in Mjanmara**;
- Izvedbeni sklep Komisije z dne 11. februarja 2019 o začetku postopka **začasnega preklica tarifnih preferencialov, zagotovljenih Kambodži**[xiii].

3.2. Prihodnje spremembe

Države upravičenke do GSP, ki jih Svetovna banka tri zaporedna leta uvrsti med gospodarstva z višjim srednjim dohodkom, izgubijo status upravičenk do GSP. V skladu s tem bodo **Nauru, Samoa in Tonga** odstranjene s seznama držav upravičenk od 1. januarja 2021.

Druge države so bile uvrščene med države z višjim srednjim dohodkom od leta 2018 (**Armenija**) in leta 2019 (**Šrilanka**). **Vietnam** bo izgubil status države upravičenke do GSP dve leti po prihodnjem začetku veljavnosti prostotrgovinskega sporazuma z EU. Vendar pa bodo lahko gospodarski subjekti uporabljali dajatve na podlagi GSP, če bodo ugodnejše.

Za več najmanj razvitih držav je predviden izstop. To pomeni, da bodo po triletnem prehodnem obdobju odstranjene s seznama držav, ki uživajo ugodnosti režima EBA. Po tem lahko zaprosijo za GSP+, če bodo izpolnjeni pogoji, ali pridobijo ugodnosti splošnega režima GSP. **Butan** bo izstopil leta 2023, sledili pa bodo **São Tomé in Príncipe ter Salomonovi otoki** leta 2024. Datum izstopa **Tuvaluja in Kiribatija** bo določen leta 2021. Istega leta bi se lahko predlagal izstop **Bangladeša, Laoške ljudske demokratične republike, Mjanmara, Nepala in Vzhodnega Timorja**.

Dve državi, ki uživata ugodnosti splošnega režima GSP (**Tadžikistan in Uzbekistan**), sta izrazili zanimanje za pristop k režimu GSP+.

3.3. Prihodnja uredba o GSP

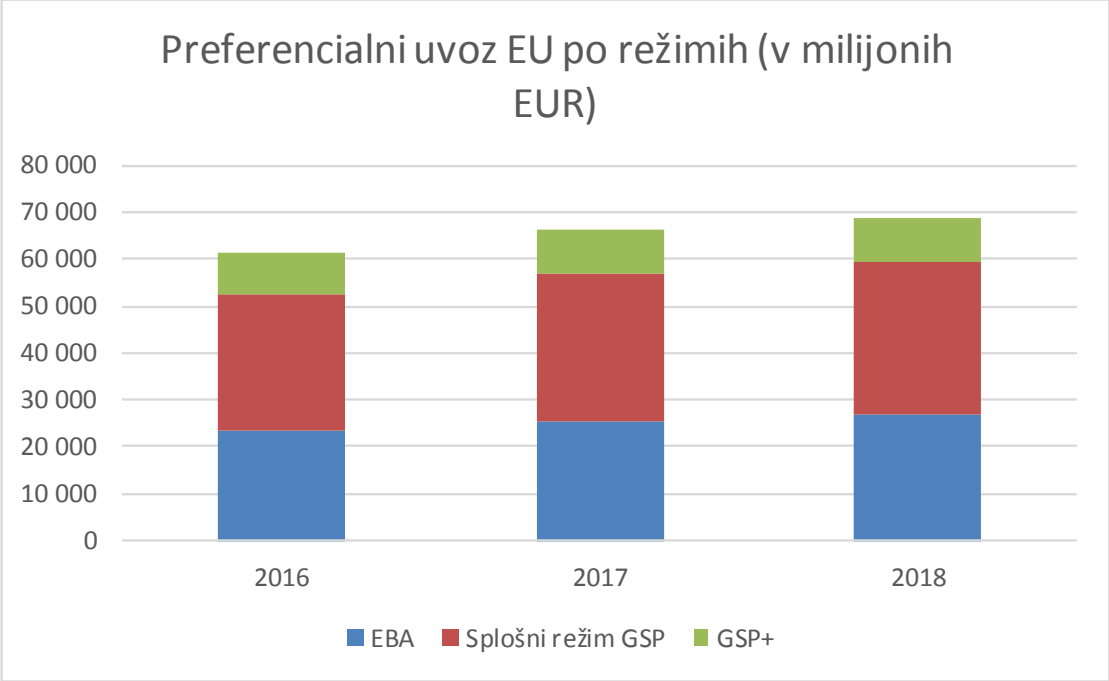
Sedanja uredba o GSP bo prenehala veljati 31. decembra 2023. Da bi Komisija gospodarskim subjektom in upravičenkam zagotovila možnost, da se prilagodijo novi uredbi, je začela priprave zanjo. Z novo uredbo naj bi se nadaljevala ista politika spodbujanja trajnostnega gospodarskega, socialnega in okoljskega razvoja držav upravičenk, vključno s spoštovanjem dobrega upravljanja in človekovih pravic, pri čemer bo glavni cilj izkoreninjenje revščine. Javna posvetovanja bodo izvedena leta 2020.

Evropski parlament je 14. marca 2019 sprejel nezakonodajno resolucijo o izvajanju uredbe o GSP[xiv]. Evropski parlament priznava pozitivni učinek uredbe o GSP in je predložil več priporočil za pripravo prihodnje uredbe o GSP. Zlasti bi morala prihodnja uredba spodbujati diverzifikacijo, izražati večji poudarek na izboljšanju okoljskih standardov in izboljšati spremljanje.

4. GSP JE USPEŠNA: GOSPODARSKE KORISTI ZA DRŽAVE V RAZVOJU

V obdobju poročanja 2018–2019 se je skupna vrednost uvoza EU iz držav upravičenk do GSP kljub manjšemu številu upravičenk do GSP precej povečala, in sicer z 61,3 milijarde EUR leta 2016 na 68,9 milijarde EUR leta 2018. Vrednost uvoza iz držav, ki uživajo ugodnosti splošnega režima GSP, je znašala 32,3 milijarde EUR, iz držav upravičenk do GSP+ približno 9,5 milijarde EUR, iz držav upravičenk do EBA pa 27,1 milijarde EUR[xv].

Slika 1: Vrednost uvoza v EU v okviru treh režimov GSP

Če upoštevamo **celotni uvoz EU** (vključno z nepreferencialnim) v obdobju 2016–2018, se je uvoz iz držav upravičenk do GSP povečal za 16,2 %. Izvoz držav upravičenk do EBA v EU se je povečal za 9,9 %, držav upravičenk do GSP+ za 13,4 %, izvoz v EU v okviru splošnega režima GSP pa za 18,8 %. Med upravičenkami do GSP največji delež celotnega uvoza (vključno z nepreferencialnim) dosega **Indija**, sledijo pa ji **Vietnam**, **Nigerija**, **Bangladeš** in **Indonezija**.

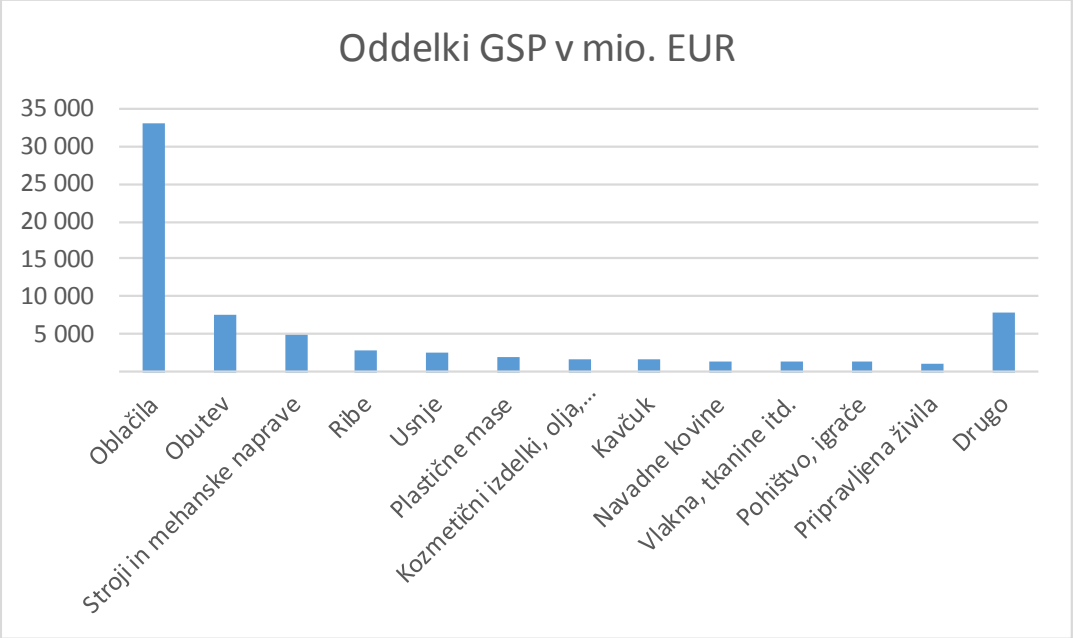
Če upoštevamo samo **preferencialni uvoz**, je **Bangladeš** postal največji partner EU v okviru GSP, takoj za njim pa so **Indija, Indonezija, Vietnam in Pakistan**.

Preglednica 1: Vrednost uvoza EU v okviru GSP iz glavnih upravičenk (v milijonih EUR) ter njihov delež celotnega uvoza in celotnega uvoza EU v okviru GSP leta 2018 (v %)

Država upravičenka do GSP	Uvoz v okviru GSP (v mio. €)	Celotni uvoz v EU (v mio. EUR)	Delež države GSP glede na njen uvoz v EU	Delež države GSP glede na celotni uvoz v EU v okviru GSP	% uvoza kot delež celotnega uvoza EU
Bangladeš	16 776	17 401	96,41 %	24,36 %	0,96 %
Indija	16 378	43 601	37,56 %	23,78 %	2,41 %
Vietnam	8 994	37 531	23,96 %	13,06 %	2,07 %
Indonezija	6 616	15 557	42,53 %	9,61 %	0,86 %
Pakistan	5 885	6 740	87,32 %	8,55 %	0,37 %
Kambodža	4 987	5 255	94,91 %	7,24 %	0,29 %
Mjanmar	1 926	2 189	88,01 %	2,80 %	0,12 %
Filipini	1 915	7 490	25,56 %	2,78 %	0,41 %
Šrilanka	1 365	2 755	49,52 %	1,98 %	0,15 %
Mozambik	1 219	1 840	66,29 %	1,77 %	0,10 %
Senegal	367	543	67,58 %	0,53 %	0,03 %
Mavretanija	353	523	67,37 %	0,51 %	0,03 %
Malavi	260	301	86,55 %	0,38 %	0,02 %
Tanzanija	256	473	54,16 %	0,37 %	0,03 %
Etiopija	236	642	36,80 %	0,34 %	0,04 %
Laos	182	251	72,62 %	0,26 %	0,01 %
Uganda	131	471	27,92 %	0,19 %	0,03 %
Nigerija	115	18 715	0,61 %	0,17 %	1,03 %

Kar zadeva **oddelke** izdelkov, večino uvoza v okviru GSP (47,9 % od 33 milijard EUR) še naprej obsegajo **oblačila**, sledijo pa **obutev** (11 %), **mehanske naprave** (7 %), **ribji izdelki** (4 %), **usnje** (3,7 %) in **plastične mase** (2,7 %) – glej sliko 2.

Slika 2: Glavni oddelki izdelkov v uvozu EU v okviru GSP leta 2018

4.1. Vmesna ocena: GSP je učinkovita

Komisija je leta 2018 Evropskemu parlamentu in Svetu predložila svoje poročilo o uporabi uredbe o GSP[xvi]. Ta vmesna ocena kaže, da je GSP EU uspešna: uspešno je usmerila preferenciale v države, ki so najbolj potrebne pomoči, in prispevala k njihovemu trajnostnemu razvoju. Učinkovitost GSP EU se je povečala zaradi mehanizma za spremljanje, zaradi česar so bile dosežene izboljšave na področju človekovih pravic in pravic delavcev. V sektorju tekstila in oblačil je preferencialni izvoz v okviru EBA pozitivno vplival na poslovanje in ustvarjanje delovnih mest.

Nekatera priporočila in nadaljnji ukrepi iz vmesne ocene

- *V zvezi z večjo preglednostjo*: Komisija proučuje več praktičnih ukrepov za izboljšanje spremljanja GSP+, spodbujanje vključevanja civilne družbe ter ozaveščanje podjetij in organizacij civilne družbe, vključno s socialnimi partnerji.
- *Uporaba določb o zaščiti iz uredbe o GSP*: EU je leta 2019 uvedla zaščitne ukrepe v zvezi z indijskim rižem s poreklom iz Kambodže in Mjanmara po preiskavi v skladu z uredbo o GSP.
- *Začetek postopkov preklica, ko zadevni organi za spremljanje sporočijo resne in sistematične kršitve*: Komisija je 11. februarja 2019 začela postopek začasnega preklica v zvezi s tarifnimi preferenciali, zagotovljenimi Kambodži.
- *Dodatna okrepitev sodelovanja z razvojnimi partnerji, med drugim za privabljanje več naložb v najmanj razvite države*.

5. GSP PRISPEVA K TRAJNOSTNEMU RAZVOJU

V zvezi s pravicami delavcev in človekovimi pravicami je bilo v vmesni oceni ugotovljeno, da GSP+ z mehanizmom za spremljanje GSP+ in zagotavljanjem možnosti pristopa (za države prosilke) učinkovito ustvarja vzvod. Večja pogostost in izboljšan obseg spremljanja skladnosti z GSP+ sta povečala vzvod EU.

Službe Evropske komisije in Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) so v obdobju poročanja 2018–2019 izvedle misije spremljanja v **Armeniji, Boliviji, Kirgizistanu, Mongoliji, Pakistanu, na Filipinih in Šrilanki, v Kambodži, Bangladešu in Mjanmaru**. Poleg učinka GSP na ustvarjanje delovnih mest, v zvezi s katerim ocene segajo od 500 000 v Mjanmaru do 5 milijonov v Bangladešu, se je pri tem prizadevanju namenila večja pozornost delovnim standardom, človekovim pravicam, v primeru GSP+ pa tudi okolju in dobremu upravljanju.

V zvezi s pravicami otrok je bil dosežen napredek: **Mongolija** je sprejela zakone o varstvu pravic otrok in precej povečala proračune. **Paragvaj** je sprejel ukrepe za spodbujanje in varstvo pravic otrok. **Šrilanka** je stopnjo dela otrok znižala na 1 %. **Bolivija** je minimalno starost za delo uskladila s standardi MOD. Vlada **Pakistana** je soglašala z izvedbo raziskav dela otrok. **Zelenortski otoki** so dosegli pomemben napredek pri inkriminaciji spolnega izkoriščanja mladoletnikov.

Morebitno odpravljanje napredka v zvezi s človekovimi pravicami se obravnava. Skrbi povzročajo pozivi k ponovni uvedbi **smrtne kazni**. Najbolj skrb vzbujajoč je ponovni poziv h glasovanju o zakonu o smrtni kazni na **Filipinih**. Tak zakon bi bil v nasprotju z zavezami, ki so jih **Filipini** sprejeli na podlagi Drugega fakultativnega protokola k ICCPR. Skrbi povzročajo tudi izjave o nadaljevanju usmrtitev na **Šrilanki**. Ne glede na to pa stanje ni samo slabo: na primer med zadnjo mislijo GSP+ so bili vladni uslužbenci na Šrilanki prepričani, da *de facto* moratorij ne bo odpravljen. **Mongolija** je v svoji oceni sklenila, da bi bila ponovna uvedba smrtne kazni nezdružljiva z njenimi mednarodnimi obveznostmi. Ta ocena je prispevala k boju proti načrtom za ponovno uvedbo smrtne kazni. Nazadnje, v **Pakistanu** poteka razprava o tem, ali bi bilo treba zmanjšati število kaznivih dejanj, za katera je predvidena smrtna kazen, v tem času pa se je število usmrtitev precej zmanjšalo, postopek prošenj za pomilostitev pa je bil reformiran.

V nekaterih državah se **možnosti za delovanje civilne družbe zmanjšujejo**. V **Pakistanu** je bilo izgnanih več mednarodnih NVO, kar ima posledice za svoboščine organizacij, ki so še v državi. Svoboda izražanja, tudi v medijih, je ogrožena. V **Boliviji** se pojavljajo poročila o verbalnem in fizičnem nasilju nad zagovorniki človekovih pravic in novinarji, ki so vse pogosteje tudi tarče kazenskega pregona. V zvezi s **Filipini** resne skrbi povzročata število smrtnih žrtev, povezanih z bojem proti nezakonitim drogam, ter pomanjkanje učinkovitih, nepristranskih in preglednih preiskav vseh primerov smrti. Možnosti delovanja civilne družbe se zmanjšujejo tudi zaradi ukrepov, sprejetih v okviru **boja proti terorizmu**. Zaradi tega se je okrepilo nasilje nad člani civilne družbe, zagovorniki človekovih pravic, domorodnimi ljudstvi, novinarji in odvetniki. V **Kambodži** se je v zadnjih treh letih poslabšalo stanje na področju demokracije, spoštovanja človekovih pravic in pravne države, vključno z omejevanjem možnosti delovanja politične opozicije, medijev in civilne družbe.

Po drugi strani se je v **Armeniji** med žametno revolucijo leta 2018 precej izboljšalo stanje na področju svobode izražanja in zbiranja.

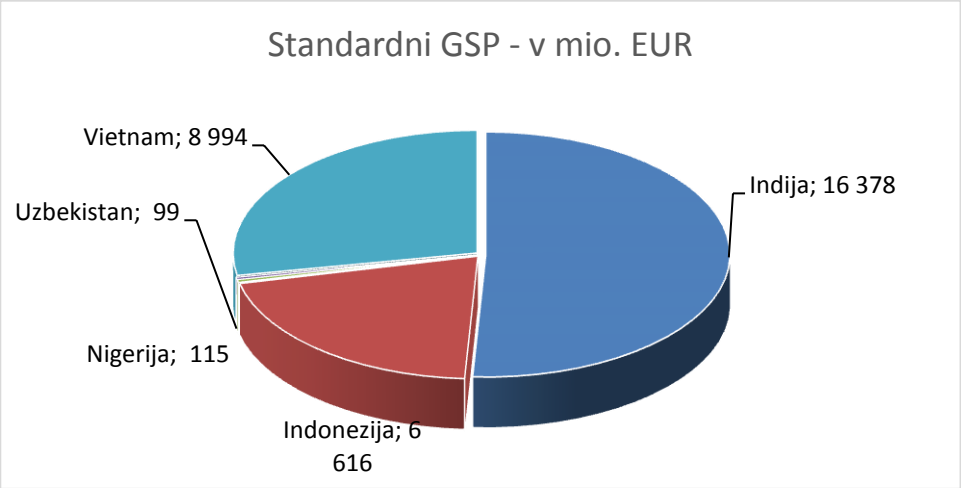
Kar zadeva **pravice delavcev**, vprašanje **svobode združevanja** še vedno povzroča skrbi na **Šrilanki, v Pakistanu, Bangladešu in Mjanmaru**. V **Kirgizistanu** bi sprejetje osnutka zakona o sindikatih močno omejilo neodvisnost sindikatov. **Filipinski** kongres je sprejel zakon o varnosti službenega položaja, da bi ustavil zlorabe sklepanja pogodb, vendar ga je predsednik pred kratkim zavrnil z vetom.

V zvezi z okoljem in podnebnimi spremembami so države izboljšale poročanje (npr. Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami). Vse upravičenke so podpisale **Pariški sporazum in kigalijsko spremembo Montrealskega protokola**. Vendar bi se z večjim poudarkom na okolju pri spremljanju najbrž zagotovil večji učinek. V svetovnem okviru za biotsko raznovrstnost za obdobje po letu 2020 v okviru Konvencije o biološki raznovrstnosti bodo predvidoma določeni strožji cilji in mehanizmi za pregled v zvezi z napredkom držav in njihovim izvajanjem.

6. SPLOŠNI REŽIM GSP

V obdobju poročanja 2018–2019 so **Gana, Slonokoščena obala in Esvatini** izstopili iz GSP zaradi svojih prostotrgovinskih sporazumov z EU, ena država (**Samoa**) pa je presegla status najmanj razvite države in se pridružila GSP, s čimer je skupno število upravičenk ob koncu obdobja znašalo 15. Spodnja slika prikazuje razčlenitev preferencialnega uvoza[xvii] v okviru splošnega režima GSP leta 2018.

Slika 3: Glavne upravičenke do splošnega režima GSP leta 2018 (uvoz EU v milijonih EUR)

Čeprav se je uvoz v okviru GSP nekoliko zmanjšal (s 16,6 milijarde EUR leta 2016 na 16,4 milijarde EUR leta 2018), je **Indija še naprej največja upravičenka** do splošnega režima GSP, pri čemer obsega 50,8 % celotnega uvoza v EU v okviru GSP, sledita pa ji **Vietnam** (27,9 %) in **Indonezija** (20,5 %). Med petimi največjimi sta še **Nigerija** in **Uzbekistan** z zelo majhnima deležema (0,4 % oziroma 0,3 %).

Graduacija izdelkov

Graduacija izdelkov pomeni odpravo preferencialov upravičenk do GSP za posamezne oddelke izdelkov na podlagi domneve, da preferenciali EU za uvoz navedenih izdelkov niso več potrebni. Uporablja se za splošni režim GSP. Nove graduacije se uporabljajo od 1. januarja 2020 do 31. decembra 2022.

Preglednica 2: Graduacija izdelkov v obdobjih 2017–2019 in 2020−2022

Država upravičenka do GSP	Gradirani oddelek GSP do 31. decembra 2019	Gradirani oddelek GSP od 1. januarja 2020	Poimenovanje izdelkov
Indija	S-5		Mineralni proizvodi
	S-6a	S-6a	Anorganske in organske kemikalije
	S-11a	S-11a	Tekstil
	S-14	S-14	Biseri in plemenite kovine
	S-15a	S-15a	Železo, jeklo ter izdelki iz železa in jekla
	S-15b	S-15b	Navadne kovine (razen železa in jekla), izdelki iz navadnih kovin (razen izdelkov iz železa in jekla)
		S-17a	Železniške in tramvajske lokomotive, tirna vozila
	S-17b	S-17b	Motorna vozila, kolesa, zrakoplovi, vesoljska vozila, ladje in čolni
Indonezija	S-1a	S-1a	Žive živali in živalski izdelki, razen rib
	S-3	S-3	Živalska ali rastlinska olja, maščobe in voski
		S-5	Mineralni proizvodi
		S-9a	Les in lesni izdelki, lesno oglje
Kenija	S-2a	S-2a	Žive rastline in cvetličarski izdelki
Ukrajina	S-17a		Železniška in tramvajska vozila in izdelki
	S-3		Živalska ali rastlinska olja, maščobe in voski

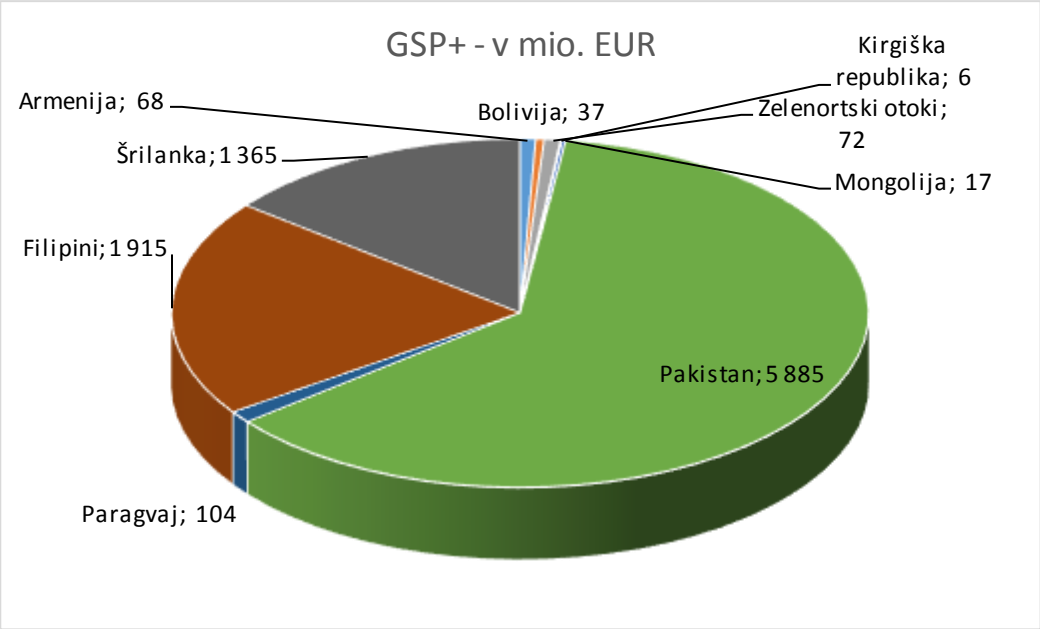
7. REŽIM GSP+

Režim GSP+ je eno glavnih orodij EU za spodbujanje trajnostnega razvoja v ranljivih državah v razvoju. Države morajo izpolniti dva dodatna sklopa meril: (i) ranljivost (ki vključuje delež uvoza in diverzifikacijo gospodarstev) in (ii) trajnostni razvoj. Kar zadeva trajnostni razvoj, morajo države ratificirati 27 temeljnih mednarodnih konvencij o človekovih pravicah in pravicah delavcev, varstvu okolja in dobrem upravljanju. Poleg tega ne smejo vložiti pridržkov, prepovedanih s temi konvencijami, v najnovejših

sklepnih ugotovitvah pa organi za spremljanje v skladu s temi konvencijami ne smejo ugotoviti resnih pomanjkljivosti pri njihovem učinkovitem izvajanju. Obdobje poročanja 2018–2019 vključuje devet držav upravičenk do GSP+: **Armenijo, Bolivijo, Zelenortske otoke, Kirgizistan, Mongolijo, Pakistan, Paragvaj, Filipine in Šrilanko.**

Paragvaj je prenehal uživati ugodnosti GSP+ 1. januarja 2019, ker je bil tri zaporedna leta uvrščen med države z višjim srednjim dohodkom. Na sliki 4 je prikazana vrednost preferencialnega uvoza iz držav upravičenk do GSP+ v letu 2018. Največji delež je obsegal **Pakistan**, tj. 62,2 % celotnega uvoza v EU v okviru GSP+ (74 % leta 2018).

Slika 4: Glavne upravičenke do režima GSP+ leta 2018 (uvoz v EU v milijonih EUR)

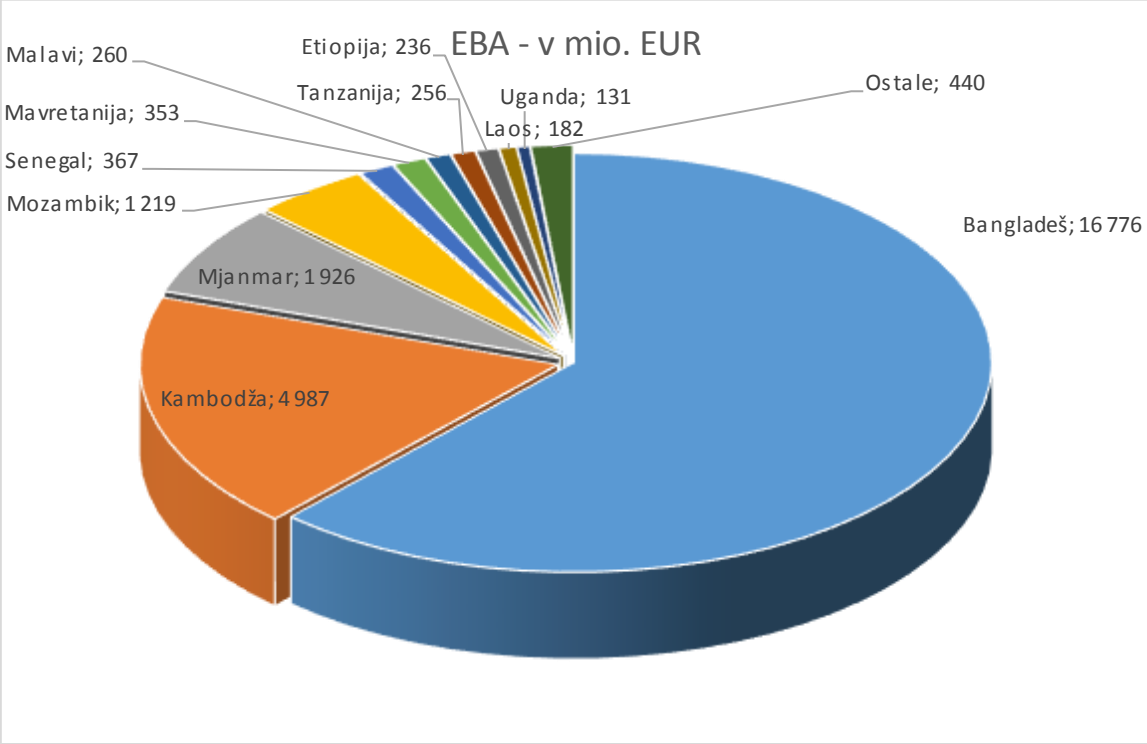

8. REŽIM „VSE RAZEN OROŽJA“

Režim „Vse razen orožja“ (EBA) je vodilni trgovinski instrument EU, oblikovan za pomoč najrevnejšim in najšibkejšim državam na svetu, tj. najmanj razvitim državam. V letu 2019 je ena država (**Samoa**) izstopila iz režima, ker je leta 2014 presegla status najmanj razvite države, s čimer je skupno število upravičenk znašalo 48.

Slika 5 prikazuje razčlenitev vrednosti in odstotnih deležev preferencialnega uvoza v EU iz držav upravičenk do EBA v letu 2018. Največji delež uvoza v okviru EBA obsega **Bangladeš** (61,8 %), sledita pa mu **Kambodža** (18,4 %) in **Mjanmar** (7,1 %). Kar zadeva vse države upravičenke do GSP, **je v letu 2018 Bangladeš prehitel Indijo** (s preferencialnim uvozom v vrednosti 16,8 milijarde EUR v primerjavi s preferencialnim uvozom iz Indije v vrednosti 16,4 milijarde EUR).

Slika 5: Glavne upravičenke do režima „Vse razen orožja“ v letu 2018 (uvoz EU v milijonih EUR)

9. PARTNERSTVO

GSP je več kot trgovinsko orodje: dialog z EU o učinkovitem izvajanju mednarodnih konvencij podpira dolgoročnejši trajnostni razvoj zadevnih držav.

Poleg tega EU partnerjem zagotavlja financiranje za pomoč pri izvajanju konvencij in izkoriščanje ugodnosti.

V **Mongoliji** so bili opredeljeni izdelki, ki bi se lahko tržili v EU z uporabo režima GSP+. Proračunska podpora EU je na zahtevo vlade vključevala raziskavo dela otrok. EU je **Šrilanki** pomagala oblikovati nacionalno strategijo za izvoz**.** S tehnično pomočjo **Kirgiški republiki** je EU podpirala ozaveščanje o standardih, postopkih in poslovnih modelih EU, s čimer se je povečala stopnja uporabe preferencialov. V **Armeniji** je podpora regionalnim organizacijam civilne družbe pomagala pri pripravi na dokazih temelječih poročil, ki so predstavljala alternativo poročilom ZN. Na **Zelenortskih otokih** je EU podprla prvo združenje delavcev v gospodinjstvu. V **Boliviji** je EU podprla ustanovitev centra za zagotavljanje brezplačnega spletnega pravnega svetovanja o primerih političnega nasilja. V **Pakistanu** je EU podprla projekt, osredotočen na okrepitev socialno-ekonomskih pravic žensk, zaposlenih v kmetijstvu, v provinci Pandžab; projekt „**SMART Myanmar**“ je namenjen spodbujanju trajnostne potrošnje in proizvodnje oblačil. EU v okviru projekta „Trgovina za dostojno delo“ sodeluje z MOD, da bi se izboljšala uporaba temeljnih konvencij MOD v **Bangladešu.**

10. SKLEP

Enostranski trgovinski preferenciali EU ustvarjajo gospodarstvo, ki temelji na vrednotah, in tako s trgovanjem pomagajo državam pri odpravljanju revščine: države upravičenke do GSP obsegajo več kot 10 % uvoza EU (vključno z nepreferencialnim uvozom). GSP z olajševanjem izvoza v EU privablja naložbe in podpira vključevanje v svetovne vrednostne verige. Tako se ustvarjajo delovna mesta in dohodek.

GSP omogoča pobude za naložbe v države upravičenke. Čeprav je delež preferencialnega uvoza glede na celotni uvoz EU omejen – 3,8 % leta 2018 – spodbuja podjetja in vlade k povezovanju poslovanja s trajnostnim razvojem. S spodbujanjem dobrega upravljanja in človekovih pravic se zagotavlja predvidljivejše poslovno okolje. V industriji oblačil kupci EU uvajajo nove poslovne modele z visokimi (višjimi) okoljskimi in delovnimi standardi. Zaradi navedenih mednarodnih vrednot so podjetja konkurenčnejša.

GSP mora ostati pomembna za razvoj. Preferenciali se zmanjšujejo zaradi trgovinskih sporazumov. Zagotavljanje skladnosti z drugimi politikami ima pri tem, da lahko upravičenke izkoristijo GSP, pomembnejšo vlogo kot kadar koli prej. To vključuje podporo diverzifikaciji gospodarstev, privabljanje novih vlagateljev, olajševanje trgovine in ozaveščanje.

GSP potrebuje močna partnerstva: EU bo še naprej tesno sodelovala z upravičenkami in deležniki. Ti partnerji, vključno z Evropskim parlamentom in državami članicami EU, so nujni za napredek v zvezi z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030. Industrija EU ima vodilno vlogo pri visokih standardih na področju dela, proizvodnih procesov in okolja ter lahko podpira trajnostni razvoj držav na podlagi njihovih poslovnih načrtov.

Z dostopom do trga EU pomagamo državam v razvoju pri njihovih prizadevanjih za gospodarsko rast, zmanjšanje revščine, dobro upravljanje in trajnostni razvoj.

PRILOGA I – UPRAVIČENKE

Preglednica 1: Splošni režim GSP

	Upravičenke do splošnega režima GSP v obdobju poročanja 2018-2019	Spremembe statusa upravičenke v obdobju 2018-2019 in pozneje
1.	Cookovi otoki	
2.	Slonokoščena obala	Izstopila iz sheme 1. januarja 2019
3.	Gana	Izstopila iz sheme 1. januarja 2019
4.	Indija	
5.	Indonezija	
6.	Kenija	
7.	Federativne države Mikronezije	
8.	Nauru	
9.	Nigerija	
10.	Niue	
11.	Republika Kongo	
12.	Samoa	Vključena 1. januarja 2019 po izključitvi iz EBA
13.	Esvatini	Izstopil iz sheme 1. januarja 2019
14.	Sirija	
15.	Tadžikistan	
16.	Tonga	
17.	Uzbekistan	
18.	Vietnam	Odstranitev dve leti po prihodnjem začetku veljavnosti prostotrgovinskega sporazuma z EU

Preglednica 2: Režim GSP+

	Upravičenke do GSP+ v obdobju poročanja 2018-2019	Spremembe statusa upravičenke do GSP+ v obdobju 2018-2019 in pozneje
1.	Armenija	Bi lahko izstopila iz sheme do 1. januarja 2022*
2.	Bolivija	
3.	Zelenortski otoki	
4.	Kirgizistan	
5.	Mongolija	
6.	Pakistan	
7.	Paragvaj	Izstopil iz sheme 1. januarja 2019
8.	Filipini	
9.	Šrilanka	Bi lahko izstopila iz sheme do 1. januarja 2023*

* Odvisno od pridobitve statusa države z višjim srednjim dohodkom na podlagi uvrstitve Svetovne banke.

Preglednica 3: Režim EBA

Upravičenke do EBA v obdobju poročanja 2018-2019			
1	Afganistan	26	Mali
2	Angola	27	Mavretanija
3	Bangladeš	28	Malavi
4	Butan	29	Mjanmar
5	Burkina Faso	30	Mozambik
6	Burundi	31	Nepal
7	Benin	32	Niger
8	Kambodža	33	Ruanda
9	Čad	34	Samoa **(odstranjena 1. januarja 2019)**
10	Demokratična republika Kongo	35	Sierra Leone
11	Srednjeafriška republika	36	Senegal
12	Komori	37	Salomonovi otoki
13	Džibuti	38	Somalija
14	Eritreja	39	Južni Sudan
15	Etiopija	40	Sudan
16	Gambija	41	São Tomé in Príncipe
17	Gvineja	42	Tanzanija
18	Ekvatorialna Gvineja	43	Vzhodni Timor
19	Gvineja Bissau	44	Togo
20	Haiti	45	Tuvalu
21	Kiribati	46	Uganda
22	Laoška ljudska demokratična republika	47	Vanuatu
23	Liberija	48	Jemen
24	Lesoto	49	Zambija
25	Madagaskar		

PRILOGA II – STATISTIČNE INFORMACIJE

Preglednica 1: Vrednost preferencialnega uvoza vseh držav upravičenk do GSP (v tisoč EUR)*

Vir: COMEXT - TARIC - ISDB			2016				2017				2018			
Režim GSP	Tretja država	Oddelek izdelkov	Uvoz ('000 €)			% uporabe GSP	Uvoz ('000 €)			% uporabe GSP	Uvoz ('000 €)			% uporabe GSP
			Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP		Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP		Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP	
Vsi GSP	Vse tretje države	Vsi oddelki	157 968 285	77 772 810	61 304 975	78,8	171 015 879	81 859 271	66 500 268	81,2	183 561 869	84 197 170	68 867 982	81,8
EBA	Vse tretje države	Vsi oddelki	36 231 581	25 629 460	23 542 234	91,9	36 322 070	27 282 563	25 470 092	93,4	39 815 338	29 042 288	27 135 733	93,4
Splošni GSP	Vse tretje države	Vsi oddelki	104 700 491	41 659 377	29 168 901	70,0	115 944 571	43 256 512	31 682 039	73,2	124 430 850	43 762 080	32 264 222	73,7
GSP+	Vse tretje države	Vsi oddelki	17 036 213	10 483 974	8 593 840	82,0	18 749 238	11 320 197	9 348 137	82,6	19 315 681	11 392 802	9 468 028	83,1

Preglednica 2: Vrednost preferencialnega uvoza po državah upravičenkah do splošnega režima GSP (v tisoč EUR)*

Vir: COMEXT - TARIC - ISDB			2016				2017				2018			
Režim GSP	Tretja država	Oddelek izdelkov	Uvoz ('000 €)			% uporabe GSP	Uvoz ('000 €)			% uporabe GSP	Uvoz ('000 €)			% uporabe GSP
			Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP		Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP		Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP	
Splošni GSP	Kongo	Vsi oddelki	1 048 684	34 084	14 350	42,1	1 001 210	20 113	13 739	68,3	847 801	40 989	32 744	79,9
Splošni GSP	Cookovi otoki	Vsi oddelki	8 659	246	31	12,7	7 721	54	3	6,3	12 118	29		
Splošni GSP	Gana	Vsi oddelki	2 287 682	683 385	868	0,1	1 791 855	742 412	5 677	0,8	2 591 628	766 996	1 256	0,2
Splošni GSP	Indija	Vsi oddelki	37 687 522	18 889 804	16 638 803	88,1	42 011 292	18 521 203	16 055 203	86,7	43 601 093	18 765 680	16 377 580	87,3
Splošni GSP	Indonezija	Vsi oddelki	14 029 260	7 314 440	5 166 233	70,6	15 508 752	8 054 954	6 372 484	79,1	15 557 258	8 173 754	6 616 400	80,9
Splošni GSP	Slonokoščena obala	Vsi oddelki	4 535 782	1 294 557	2 070	0,2	4 352 843	1 294 499	1 540	0,1	3 987 626	1 166 178	467	0,0
Splošni GSP	Kenija	Vsi oddelki	1 268 546	870 131	16 288	1,9	1 227 254	392 672	3 373	0,9	1 264 239	419 889	2 648	0,6
Splošni GSP	Mikronezija	Vsi oddelki	450	442	112	25,4	144	142	81	57,5	122	112	62	55,0
Splošni GSP	Nauru	Vsi oddelki	95	53			68	43			274	14		
Splošni GSP	Nigerija	Vsi oddelki	10 844 785	157 780	101 974	64,6	13 207 881	164 081	107 070	65,3	18 715 007	147 040	114 661	78,0
Splošni GSP	Niue	Vsi oddelki	267	181			231	21			346	22		
Splošni GSP	Esvatini	Vsi oddelki	121 534	21 049	56	0,3	84 692	15 358			63 303	19 269	29	0,2
Splošni GSP	Sirija	Vsi oddelki	49 489	20 230	8 911	44,1	52 984	23 482	10 448	44,5	57 873	23 931	12 040	50,3
Splošni GSP	Tadžikistan	Vsi oddelki	81 968	12 916	11 822	91,5	42 857	17 412	15 527	89,2	46 884	15 383	14 083	91,5
Splošni GSP	Tonga	Vsi oddelki	863	125	35	28,2	312	106	56	52,4	1 403	1 019	97	9,5
Splošni GSP	Uzbekistan	Vsi oddelki	117 189	86 289	75 689	87,7	176 378	134 804	121 308	90,0	152 522	112 334	98 606	87,8
Splošni GSP	Vietnam	Vsi oddelki	32 617 715	12 273 664	7 131 655	58,1	36 478 097	13 875 158	8 975 529	64,7	37 531 353	14 109 440	8 993 548	63,7

* Celotni uvoz vključuje ves uvoz, vključno z izdelki, ki so samodejno upravičeni do ničelnih tarif, ki veljajo za države z največjimi ugodnostmi. „Uvoz, upravičen do EBA“, se nanaša le na izdelke v okviru režima EBA, ki sicer niso upravičeni do ničelne dajatve, ki velja za države z največjimi ugodnostmi.

Preglednica 3: Vrednost preferencialnega uvoza po državah upravičenkah do režima EBA (v tisoč EUR)*

Vir: COMEXT - TARIC - ISDB			2016				2017				2018			
Režim	Tretja	Oddelek	Uvoz ('000 €)			% uporabe	Uvoz ('000 €)			% uporabe	Uvoz ('000 €)			% uporabe
GSP	država	izdelkov	Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP	GSP	Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP	GSP	Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP	GSP
GSP EBA	Vse tretje države	Vsi oddelki	36 231 581	25 629 460	23 542 234	91,9	36 322 070	27 282 563	25 470 092	93,4	39 815 338	29 042 288	27 135 733	93,4
GSP EBA	Afganistan	Vsi oddelki	18 886	5 632	2 846	50,5	21 365	7 112	3 792	53,3	25 966	11 958	6 962	58,2
GSP EBA	Angola	Vsi oddelki	4 156 543	69 808	30 828	44,2	2 273 906	55 874	28 024	50,2	3 628 254	47 610	32 460	68,2
GSP EBA	Bangladeš	Vsi oddelki	16 384 267	16 321 080	15 617 510	95,7	16 744 627	16 676 909	16 145 456	96,8	17 400 928	17 327 005	16 776 310	96,8
GSP EBA	Benin	Vsi oddelki	39 218	5 115	4 817	94,2	18 048	3 132	2 830	90,4	17 034	4 128	3 454	83,7
GSP EBA	Butan	Vsi oddelki	2 604	2 139	1 884	88,1	13 218	13 121	12 954	98,7	26 226	25 475	24 972	98,0
GSP EBA	Burkina Faso	Vsi oddelki	109 149	10 928	9 912	90,7	165 781	16 468	15 422	93,6	189 383	19 177	17 953	93,6
GSP EBA	Burundi	Vsi oddelki	31 925	292	260	89,3	24 881	186	86	46,5	24 477	226	139	61,6
GSP EBA	Kambodža	Vsi oddelki	4 595 590	4 529 091	4 179 306	92,3	4 957 827	4 922 461	4 711 554	95,7	5 254 668	5 214 970	4 987 305	95,6
GSP EBA	Srednjeafriška republika	Vsi oddelki	16 556	748	6	0,9	12 258	385	363	94,2	13 335	358		
GSP EBA	Čad	Vsi oddelki	114 667	978			200 324	229			344 373	1 047		0,0
GSP EBA	Komori	Vsi oddelki	15 515	7 505	7 168	95,5	19 463	9 603	8 974	93,5	26 128	8 848	5 861	66,2
GSP EBA	DR Kongo	Vsi oddelki	738 795	6 001	3 595	59,9	747 666	8 701	7 030	80,8	693 937	34 773	33 419	96,1
GSP EBA	Džibuti	Vsi oddelki	23 097	5 402	156	2,9	17 952	8 793	266	3,0	12 918	5 300	194	3,7
GSP EBA	Ekvatorialna Gvineja	Vsi oddelki	1 237 741	22 795	19 052	83,6	1 046 548	13 428	11 680	87,0	1 263 790	7 028	1 900	27,0
GSP EBA	Eritreja	Vsi oddelki	13 248	2 171	2 031	93,6	19 991	2 057	1 995	97,0	2 290	2 121	1 969	92,8
GSP EBA	Etiopija	Vsi oddelki	712 168	400 421	245 789	61,4	651 593	248 859	228 748	91,9	641 581	245 054	236 088	96,3
GSP EBA	Gambija	Vsi oddelki	14 039	10 512	9 933	94,5	11 847	6 660	6 475	97,2	17 864	11 640	9 859	84,7
GSP EBA	Gvineja	Vsi oddelki	522 866	2 664	811	30,5	442 790	3 062	1 447	47,3	507 006	1 843	1 022	55,4
GSP EBA	Gvineja Bissau	Vsi oddelki	1 602	404			3 199	30			3 491	401	198	49,4
GSP EBA	Haiti	Vsi oddelki	39 484	15 996	13 823	86,4	47 254	22 831	19 873	87,0	51 642	17 920	15 201	84,8
GSP EBA	Kiribati	Vsi oddelki	152	97			300	211	140	66,4	298	178	158	88,6
GSP EBA	Laos	Vsi oddelki	235 140	177 175	170 097	96,0	273 718	190 102	179 627	94,5	250 958	196 320	182 257	92,8
GSP EBA	Lesoto	Vsi oddelki	207 516	2 875	2 047	71,2	270 789	5 617	1 253	22,3	352 205	5 862	1 586	27,1
GSP EBA	Liberija	Vsi oddelki	272 913	4 301	379	8,8	534 157	1 219	49	4,0	341 751	542	5	0,9
GSP EBA	Madagaskar	Vsi oddelki	935 078	702 377	9 859	1,4	1 114 120	843 318	22 715	2,7	1 166 604	900 121	20 387	2,3
GSP EBA	Malavi	Vsi oddelki	267 919	215 082	214 029	99,5	364 680	306 073	304 207	99,4	300 737	263 068	260 300	98,9
GSP EBA	Mali	Vsi oddelki	36 626	5 706	4 773	83,6	27 209	4 658	3 618	77,7	41 228	4 564	1 255	27,5
GSP EBA	Mavretanija	Vsi oddelki	428 459	224 239	217 879	97,2	497 476	316 171	312 154	98,7	523 375	358 765	352 581	98,3
GSP EBA	Mozambik	Vsi oddelki	1 301 694	970 575	964 758	99,4	1 636 345	1 133 619	1 114 523	98,3	1 839 684	1 240 216	1 219 492	98,3
GSP EBA	Mjanmar	Vsi oddelki	974 013	878 013	828 360	94,3	1 507 975	1 398 240	1 316 449	94,2	2 188 738	2 016 300	1 926 416	95,5
GSP EBA	Nepal	Vsi oddelki	94 312	83 435	77 175	92,5	93 138	82 461	74 986	90,9	90 223	78 759	71 368	90,6
GSP EBA	Niger	Vsi oddelki	116 024	3 692	3 080	83,4	83 907	3 913	3 504	89,5	7 529	4 011	3 188	79,5
GSP EBA	Ruanda	Vsi oddelki	51 349	1 991	947	47,6	56 158	6 511	5 575	85,6	64 459	10 550	10 061	95,4
GSP EBA	Samoa	Vsi oddelki	1 882	1 475	293	19,9	5 524	4 051	117	2,9	2 553	669	446	66,6
GSP EBA	São Tomé in Príncipe	Vsi oddelki	10 241	183	98	53,5	7 835	151	91	60,5	5 380	744	533	71,7
GSP EBA	Senegal	Vsi oddelki	416 579	266 230	255 426	95,9	441 511	337 757	324 888	96,2	542 620	381 831	366 717	96,0
GSP EBA	Sierra Leone	Vsi oddelki	222 938	1 645	533	32,4	246 881	3 188	2 342	73,4	230 772	4 071	647	15,9
GSP EBA	Salomonovi otoki	Vsi oddelki	53 495	52 945	52 848	99,8	65 781	65 414	65 389	100,0	69 634	68 986	68 804	99,7
GSP EBA	Somalija	Vsi oddelki	13 047	568	15	2,7	18 119	106			23 935	750	609	81,1
GSP EBA	Južni Sudan	Vsi oddelki	303	104	70	67,6	234	74	5	6,7	93	35		
GSP EBA	Sudan	Vsi oddelki	182 863	23 460	22 751	97,0	171 714	43 275	41 417	95,7	150 264	11 762	10 689	90,9
GSP EBA	Tanzanija	Vsi oddelki	620 797	324 271	317 666	98,0	504 007	276 635	268 100	96,9	473 345	263 768	256 364	97,2
GSP EBA	Vzhodni Timor	Vsi oddelki	5 369	71			12 880	6 598			9 808	5 181		
GSP EBA	Togo	Vsi oddelki	102 775	33 290	24 138	72,5	76 888	20 349	18 669	91,7	78 778	23 650	22 288	94,2
GSP EBA	Tuvalu	Vsi oddelki	51	28			155	42			294	34		
GSP EBA	Uganda	Vsi oddelki	444 563	150 535	148 273	98,5	511 912	144 142	141 158	97,9	470 893	134 028	131 480	98,1
GSP EBA	Vanuatu	Vsi oddelki	3 334	1 475	370	25,1	987	332	180	54,2	1 020	110	22	20,4
GSP EBA	Jemen	Vsi oddelki	18 692	6 285	4 574	72,8	31 930	17 315	16 012	92,5	39 584	28 791	26 070	90,5
GSP EBA	Zambija	Vsi oddelki	425 496	77 656	72 067	92,8	325 205	51 121	45 955	89,9	403 284	51 739	46 744	90,3

Preglednica 4: Vrednost preferencialnega uvoza po državah upravičenkah do režima GSP+ (v tisoč EUR)*

Vir: COMEXT - TARIC - ISDB			2016				2017				2018			
Režim GSP	Tretja država	Oddelek Izdelkov	Uvoz ('000 €)			% uporabe GSP	Uvoz ('000 €)			% uporabe GSP	Uvoz ('000 €)			% uporabe GSP
			Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP		Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP		Skupaj	Upravičen do GSP	Uporabljeni GSP	
GSP Plus	Vse tretje države	Vsi oddelki	17 036 213	10 483 974	8 593 840	82,0	18 749 238	11 320 197	9 348 137	82,6	19 315 681	11 392 802	9 468 028	83,1
GSP Plus	Armenija	Vsi oddelki	310 033	116 430	107 772	92,6	351 132	135 485	130 319	96,2	207 913	74 868	68 162	91,0
GSP Plus	Bolivija	Vsi oddelki	529 756	58 741	55 233	94,0	474 410	58 523	54 344	92,9	592 673	40 672	36 853	90,6
GSP Plus	Zelenortski otoki	Vsi oddelki	70 614	68 097	65 886	96,8	72 266	46 474	38 426	82,7	90 454	75 364	71 567	95,0
GSP Plus	Kirgiška republika	Vsi oddelki	72 289	6 089	3 244	53,3	164 933	7 978	4 795	60,1	631 176	10 070	6 112	60,7
GSP Plus	Mongolija	Vsi oddelki	64 167	18 139	15 264	84,1	69 579	19 509	16 795	86,1	72 587	17 942	16 522	92,1
GSP Plus	Pakistan	Vsi oddelki	6 205 712	5 783 301	5 522 688	95,5	6 592 810	6 114 571	5 877 716	96,1	6 739 519	6 097 752	5 885 055	96,5
GSP Plus	Paragvaj	Vsi oddelki	1 074 459	41 718	36 558	87,6	1 147 669	53 960	47 532	88,1	735 556	110 178	104 408	94,8
GSP Plus	Filipini	Vsi oddelki	6 306 721	2 361 822	1 681 542	71,2	7 241 862	2 620 112	1 937 602	74,0	7 490 408	2 618 057	1 914 773	73,1
GSP Plus	Šrilanka	Vsi oddelki	2 402 460	2 029 637	1 105 654	54,5	2 634 576	2 263 585	1 240 607	54,8	2 755 395	2 347 900	1 364 575	58,1

[i] Uredba (EU) št. 978/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o uporabi sheme splošnih tarifnih preferencialov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 732/2008 (UL L 303, 31.10.2012, str. 1).

[ii] Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi Uredbe (EU) št. 978/2012 {SWD(2018) 430 final}, COM(2018) 665 final, Bruselj, 4.10.2018.

[iii] http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11541

[iv] Glej dokument sekretariata STO z naslovom „Market Access for Products and Services of Export Interest to Least Developed Countries“ (Dostop do trga za izdelke in storitve, ki jih najmanj razvite države želijo izvažati), WT/COMTD/LDC/W/66, 2. oktober 2018.

[v] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/249 z dne 12. februarja 2019 (UL L 42, 13.2.2019, str. 6).

[vi] Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1979 z dne 28. avgusta 2015 (UL L 289, 5.11.2015, str. 3).

[vii] Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/148 z dne 27. septembra 2017 (UL L 26, 31.1.2018, str. 8).

[viii] Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1979 z dne 28. avgusta 2015 (UL L 289, 5.11.2015, str. 3).

[ix] Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/217 z dne 5. decembra 2016 (UL L 34, 9.2.2017, str. 8).

[x] Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1979 z dne 28. avgusta 2015 (UL L 289, 5.11.2015, str. 3).

[xi] Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/148 z dne 27. septembra 2017 (UL L 26, 31.1.2018, str. 8).

[xii] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/67 z dne 16. januarja 2019 (UL L 15, 17.1.2019, str. 5).

[xiii] Izvedbeni sklep Komisije z dne 11. februarja 2019 o začetku postopka začasnega preklica tarifnih preferencialov, zagotovljenih Kraljevini Kambodža na podlagi člena 19 Uredbe (EU) št. 978/2012 (UL C 55, 12.2.2019, str. 11).

[xiv] Resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. marca 2019 o izvajanju Uredbe (EU) št. 978/2012 o shemi splošnih tarifnih preferencialov (GSP) (2018/2107(INI)).

[xv] Člen 35 uredbe o GSP določa podlago za statistične podatke v tem poročilu. Podatke sta zbrala GD TRADE na podlagi podatkov, ki so bili septembra 2019 na voljo v podatkovni zbirki COMEXT (za katero velja zakonodaja o statističnih podatkih o trgovanju zunaj EU (Uredba (ES) št. 471/2009)), in Eurostat. V analizi je upoštevan samo uvoz v Unijo v okviru carinskega postopka za sprostitev v prosti promet („običajna trgovina“), ki je lahko manjši od celotnega uvoza. Izključene so tudi posebne oznake KN, ki niso del GSP, in zaupni statistični podatki o trgovini. Zaupni statistični podatki o trgovini so izključeni (da se preprečijo nenamerna identifikacija uvoznika EU na podlagi statističnih podatkov o trgovini iz podatkovne zbirke COMEXT in s tem možne posledice pri analizi na ravni posamezne upravičenke do GSP ali izdelka (oznake blaga).

[xvi] COM(2018) 665 final, Bruselj, 4.10.2018.

[xvii] Preferencialni uvoz je upravičeni uvoz, za katerega so bili preferenciali GSP dejansko uporabljeni.